

MINI-PAUSER (30–60 sekunder)

Gør det 2–3 gange i løbet af en havedag:

- Rul skuldrene bagud 5–10 gange
- Ret dig op og læn dig blidt bagud (hænder i lænden)
- Stræk benene ud og rul frem og tilbage på fødderne

STYRKETRÆNING TIL HAVEARBEJDE

Rejse / sætte sig (ben og hofter) Sæt dig på en stol og rejs dig igen uden at bruge hænderne hvis muligt. Gentag 8–12 gange.

Armbøjninger mod væg eller bord (arme og bryst) Stå med hænderne mod væg eller bord. Bøj og stræk armene roligt. Gentag 8–12 gange.

Dips på stol (arme og skuldre) Hænder på stolens kant, bøj armene og pres op igen. Hold skuldrene nede. 6–10 gentagelser.

Wall slide (skulder og holdning) Stå med brystet mod væg. Før armene op langs væggen så langt som muligt uden smerte. Gentag 8–10 gange.

Balance (stabilitet) Stå på ét ben 10–20 sekunder. Skift ben. Sværere: luk øjnene eller stå på pude.

Dosering: 2–3 gange om ugen. 1–2 sæt pr. øvelse. Princip: Det må gerne være lidt anstrengende – men ikke gøre ondt.

AFSLUTNING

Små justeringer i dag = færre smerter i morgen.

Du skal ikke arbejde mindre — bare klogere og mere kropsvenligt.

Haven som Fitnessrum v. fysioterapeut Brita Juul

HAVEARBEJDE UDEN SKADER

Skån skuldre • ryg • knæ

Haven som fitnessrum — arbejd klogt og kropsvenligt

Havearbejde er fantastisk bevægelse og styrker både muskler, led og balance.

Men mange oplever også smerter bagefter. Små ændringer i arbejdsstillinger kan gøre en stor forskel — både for kroppen og arbejdsglæden.

SKULDER – skån skulderleddet

Gør sådan: Arbejd tæt på kroppen (albuer ind til siden)

- Hold arbejdet i brysthøjde
- Brug to hænder når muligt
- Skift side og opgave ofte

Undgå: Arme over skulderhøjde

- At række langt ud foran kroppen
- Hurtige, rykkende bevægelser

Praktisk tip: Brug lette redskaber og lange skafter.

Brug stige ved høje grene, så skuldrene ikke løftes.

Husk   Lavt, tæt og roligt – ikke højt og hårdt.

RYG – skån ryggen

Gør sådan

- Kom tæt på arbejdet (flyt fødderne – ikke overkroppen)
- Bøj i hofter og knæ – hold ryggen så lang som muligt
- Løft tæt ind til kroppen
- Skift stilling ca. hver 20–30 minutter

Undgå

- Foroverbøjet arbejde i lang tid
- Løft og vrid samtidig
- Tunge løft med strakte arme

Praktisk tip

Brug knæskammel eller lav stol ved lugning og lavt arbejde.

Del opgaver op i mindre portioner.

Husk

Benene arbejder – ryggen guider.

KNÆ – skån knæene

Gør sådan

- Brug altid knæpude eller knæskammel
- Skift knæ og stilling ofte
- Brug lav stol ved længere tids arbejde
- Rejs dig roligt med støtte (hænder på lår/stol)

Undgå

- Direkte belastning på knæ uden underlag
- Dybe knæstillinger i lang tid
- At blive i stillingen når knæene siger fra

Praktisk tip

Arbejd med ét knæ ad gangen og stræk benene ud indimellem.

Husk

Støt – skift – stræk.